

LIITE 6

Hyvät Kaupunginhallituksen jäsenet,

Me allekirjoittaneet olemme todella pettyneitä, että Bemböle skolan lakkauttamisesta keskustellaan jälleen, vaikka Nämnden Svenska rum on tehnyt 17.2.2022 asiassa ainoan oikean päätöksen kumotessaan koulun lakkautusta koskevan esityksen. Svenska rum lautakunnan päätöksestä ilmenee hyvin koulun lakkautusta koskevan selvityksen vakavat puutteet. Lisäksi on vain muutama vuosi, kun koulun toiminta edellisen kerran kyseenalaistettiin ja tehtiin päätös, ettei koulua lakkauteta. Asiat eivät ole sen jälkeen muuttuneet ja suunta Bemböle skolanissa on erinomainen. Toivomme, että te Kaupunginhallituksessa kunnioitatte Nämnden Svenska rum lautakunnan päätöstä ja Bemböle skola saa jatkaa toimintaansa.

Bemböle skolan lakkautusuhkaa on tällä kertaa perusteltu Taloudellisesti kestävä Espoo (Take) ohjelmalla. Lakkautuksen perusteena on pidetty, että kaupunki säästäisi Bemböle skolan lakkauttamisella noin 250 000 euroa. Myös koulun tiloja, henkilöstöresursseja ja oppilasmäärä on nostettu esille lakkautuksen perusteiksi. Haluammekin nyt tuoda esille näkökulmia ja ajatuksia siitä, miksi Bemböle skolanin lakkauttamiselle ei tälläkään kertaa ole syytä tai perusteita.

Säästöt ja Take -ohjelma

Esityksen mukaan kaupunki säästäisi Bemböle skolan lakkauttamisella noin 250 000 euroa. Oikeita säästöjä lakkautuksesta ei kuitenkaan juurikaan tulisi. Kiinteistökulut (n. 212 000 euroa) ovat kaupungin sisäistä vuokraa eli siirtoa omalta tililtä toiselle. Koulu on testamentattu Espoon kaupungille vain tiettyä käyttötarkoitusta varten. Rakennusta ei siis voi käyttää nykyisen tiedon mukaan muuhun toimintaan kuin kouluna, eli tätä tuloa ei tule tulevaisuudessakaan muualta. Lisäksi rakennuksen ylläpitokustannukset jäävät joka tapauksessa Espoon kaupungin maksettavaksi varsinkin kun 99-vuotias koulu on osa Espoon arvokasta kulttuurihistoriaa. Koulurakennuksen uudelle käyttötarkoitukselle ei ole esitetty Espoon kaupungin toimesta realistisia suunnitelmia, joiden voitaisiin olettaa toteutuvan vuosiin.

Henkilöstökustannusten säästöiksi on mainittu 33 690 euroa, mutta mistä tämä säästö tulee koska samalla on luvattu, että kaikkien työpaikat säilyvät? Opettajien ja henkilökunnan työpaikat siirtyisivät toisiin kouluihin, joista ei niistä myöskään ole tarkoitus irtisanoa henkilökuntaa.

Todellista säästöä voisi olla pienten koulujen lisäresurssi noin 2500 euroa ja kuljetuskustannukset Lagstadiin noin 7300 euroa. Säästöä tulisi siis enimmillään noin 10 000 euroa. Minimaalisesta säästöstä söisi osan Espoon kaupungin maksettavaksi tulevat matkakortti- ja taksikustannukset, jotka ovat vähintään noin 8300 euroa koulumatkojen pituuden ja vaarallisuuden vuoksi. Todellinen säästö olisi siis vain noin 1500 euroa. Tämä on mitätön summa Espoon mittakaavassa.

Koulumatkan turvattomuus on todettu Espoon kaupungin selvityksessä 11797/12.01.00/2021 (liite 1). Liitteessä on kuitenkin huomattava virhe koulumatkaetuuden laskemisessa ja tästä on pyydetty oikaisua.

Olemme laatineet oman laskelman (liite 2), jonka mukaan noin 34 oppilasta on oikeutettu edellä mainitun päätöksen mukaisesti koulumatkaetuuteen, toisin kuin säästölaskelmissa ilmoitettu 13 oppilasta.

Säästölaskelmissa ei ole huomioitu, että osa oppilaista, jotka saapuvat Bemböle skolaniin, ovat vapaaehtoisesti luopuneet koulumatkaetuudesta. Koulun lakkautuksen myötä he siirtyvät kouluunottoalueen mukaiseen opetuspisteeseen ja tulevat jälleen etuuden piiriin.

Espoon kaupungin selvityksessä 11797/12.01.00/2021 mainitaan, että valmistelussa on laajasti selvitetty oppilaiden koulumatkoja. Tästä jää kuitenkin varteenotettava epäily, sillä laskelmat ovat tältäkin osin olleet puutteelliset sekä virheellisiä.

Säästölaskelmien tarkemmista perusteista on jätetty asiakirjan tilauspyyntö 15.2.2022 Espoon kaupungin kirjaamoon. Pyydettyä asiakirjaa ei kuitenkaan ole toimitettu 1.3.2022 mennessä.

Bemböle skolanin lakkauttamisesta aiheutuvat säästöt liittyvät suoraan taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelmaan (Take). On tärkeää huomioida, että Svebi on jo saavuttanut Take -ohjelman asettamat valtuuston hyväksymät säästötavoitteet vuodelle 2021-2025. Vuosisäästö SUKOlle ja Svebille tälle ajanjaksolle on 6,5 milj.euroa. SVEBI:n säästö on ollut 3,5 milj euroa, mutta SUKO ei saavuttanut samoja säästöjä. Tämän vuoksi SVEBI on onnistunut rakenteellisesti paremmin budjettinsa hoitamisessa ja tämä pitäisi ehdottomasti ottaa huomioon. Koska Bemböle skolan lakkauttaminen liittyy suoraan Take -ohjelmaan, pitäisi Take -ohjelma ensin päivittää ja saada siihen valtuuston hyväksyntä, ennen kuin Bemböle skolan lakkauttaminen säästösyistä olisi oikeutettua. Jos mittarit eivät ole ennakkoon tiedossa, tätä ei voida käyttää päätöksenteon perusteena.

SVEBI:n tuloslaskelmassa esitetään, että tulot ovat olleet odotettua suuremmat ja heillä on budjetissa 0,7 miljoonan euron (700t) ylijäämä. Tämä johtuu projektiavustuksista joita on saatu budjetoitua enemmän. Kaiken kaikkiaan tilinpäätöksestä ilmenee 2,8 miljoonan euron ylijäämä, joka on seurausta budjetoitua matalammista kiinteistövuokrista, koska harvempi lapsi sai kotihoidontukea tai tukea yksityiseen varhaiskasvatukseen. Lisäksi SVEBI sanoo materiaalissaan, että menot ovat olleet vain 66,4 miljoonaa euroa budjetoidun 69,1 miljoonan euron sijaan. Tämä osoittaa selkeästi, että Taloudellisesti kestävä Espoo ohjelman suunnitellut säästöt vuosille 2021-2025 saavutetaan tavoiteltua aikaisemmin.

Toisin sanoen kokonaisuutta katsottaessa on ylijäämä siis noin 3,5 miljoonaa euroa yhteensä, kun menot ovat olleet noin 2,8 miljoonaa euroa oletettua pienemmät ja tulot ovat olleet noin 700t euroa suuremmat.

Tuloslaskelman merkinnöistä suurin poikkeava luku on SVEBI:n hallinnon henkilöstökustannukset. Niihin on budjetoitu hieman yli 1 miljoonaa ja käytetty lähes 1,5 miljoonaa euroa. Toisin sanoen budjetti on ylitetty 444 000 eurolla eli 43%..

Näitä lukuja tarkasteltaessa voisi väittää, että Bemböle skolan lakkauttamiselle ei ole taloudellisia perusteita.

Ruotsin kielen ja ruotsinkielisten koulujen asema

Suomenkieliseltä puolelta ollaan Take -ohjelman seurauksena tällä hetkellä tehtyjen päätösten mukaan lakkauttamassa kaksi koulua, Nuuksion koulu ja Hösmäripuiston koulu. Lakkautusuhana alla Take -suunnitelman mukaan on toki muitakin kouluja, mutta vielä ei ole tiedossa tullaanko näitä lopettamaan ja millä aikataululla.

Espoon ruotsinkielinen opetustoimi on noin 10% (3062 oppilasta) Espoon koko opetustoimesta (yli 30 000 oppilasta). Silloin ei ole tasapuolista kieliryhmien välillä, että ruotsinkieliseltä puolelta lopetettaisiin nyt yksi koulu eli 50% suomenkieliseen opetustoimeen verrattuna. Varmaksi ei nimittäin voida sanoa tullaanko muita suomenkielisiä kouluja lakkauttamaan. Hösmäripuiston koulussa opiskeli vain alkuopetuksen oppilaita ja koulun tilat olivat huonossa kunnossa. Nuuksion koulun sijainti taas ei ole otollinen, koska sen lähellä ei ole asutusta ja kouluun ei voi kulkea esimerkiksi kävellen tai pyörällä Heinästien vaarallisuuden takia. Useat alueen lapsista olivat jo entuudestaan päättäneet valita koulukseen läheisen Karhusuon koulun, missä on uusi tilava ja toimiva koulurakennus. Nuuksion koulun koulurakennus ei myöskään ole hyvässä kunnossa, vaan olisi vaatinut peruskorjausta. Nuuksion koulun alueella ei myöskään ole kunnallistekniikkaa ja vesi kouluun joudutaan tuomaan tankkiautolla. Näiden koulujen lakkauttaminen on siis ymmärrettävää ja perusteltua, kun taas Bemböle skolan tilanne on aivan eri.

Esitämme, että perusopetus tulisi nähdä investointina lasten hyvinvointiin ja tulevaisuuteen, ei vain kustannuksena. Jos Espoolla on varaa miljardi-investointeihin kuten Länsimetro tai 43 miljoonaa maksava Tiistilän uusi koulukeskus, tulisi sillä olla varaa myös toisenlaisiin opetusyksiköihin. Sellaisiin, joissa oppilaskohtainen kustannus saattaa olla suhteessa suurempi, mutta edut pienelle oppilaalle ovat myös suuremmat ja säästöä tulee varmasti pitkällä tähtäimellä yhteiskunnallisesti ajatellen monella tapaa.

Pitkään jatkunut, toistuva lakkautusuhka on vaikuttanut väistämättä Bemböle skolan oppilasmäärään. Osa perheistä on valinnut suomenkielisen koulun (esim. Aurora tai Karamzin) tai lähikuntien koulun bussilla. Pienen lapsen ei haluta matkustavan pitkää koulumatkaa Espoon keskukseen yksin bussilla. Mikäli Bemböle skola lakkautetaan, yhä useampi perhe saattaisi valita näin ja se olisi todella harmillista kaksikielisessä Suomessa. Koulun lakkautus harventaisi jo nykyisellään harvaa ruotsinkielistä kouluverkostoa, mikä vaikeuttaisi kaksikielisten perheiden asemaa eikä tukisi ruotsinkielisten lasten oikeutta lähikouluun. Kaksikielisyys on lapsille suuri vahvuus emmekä halua nähdä sen katoavan Espoosta vain sen vuoksi, että kouluverkostoa ei ole. Bemböle skolan lakkauttamisessa olisi siis suuri riski, että ruotsinkielisten koulujen oppilasmäärä ei nousisi vaan ennemminkin kokonaisuutta ajatellen laskisi. Tämä sama haaste koskee koulun lisäksi ruotsinkielistä esikoulua.

Koulun tilat, toiminta ja resurssit

Koulun tilat ovat ehkä monia kouluja pienemmät, mutta viihtyisät ja toimivat. Perusteluissa on vedottu mm. ruokalan sekä liikuntasalin puuttumiseen. Opettajien että oppilaiden mielestä se on hyvä asia sillä ruokailuhetket ovat rauhallisempia ja opettajat pystyvät paremmin näkemään, miten oppilaat syövät ja käyttäytyvät. Samaa mieltä olemme myös me allekirjoittaneet vanhemmat.

Liikuntasali ei ole lainmukainen edellytys arvioitaessa koulun soveltuvuutta opetuskäyttöön. Liikuntatunteihin liittyen luonto on lähellä ja liikuntaa voidaan järjestää paljon ulkona ilman, että joudutaan matkustamaan mihinkään (kävely, hiihto, metsäretket). Erittäin tärkeä huomio on myös se, että Bemböle skolassa on hyvä sisäilma ja koulun tiloja on juuri hiljattain remontoitu.

Bemböle skola on yhteisöllinen ja luokkakoot ovat riittävän pienet oppimisen tueksi. Koulun opettajat tuntevat kaikki oppilaat sekä kaikki oppilaat tuntevat toisensa luokkatasosta huolimatta. Oppilaat viihtyvät Bembölessä todella hyvin. Lautakunnan kokouksen taustamateriaaleissa luki, että kaverimateriaalia omalla luokkatasolla olisi koulussa vain vähän. Bembölessä se tarkoittaa kuitenkin sitä, että kaikki koulun oppilaat leikkivät kaikkien kanssa luokkatasosta ja sukupuolesta huolimatta. Kaikki tuntevat toisensa ja mahdolliset ongelmat sekä riita- tai kiusaamistilanteet on helppo ratkaista nopeasti ja tehokkaasti. Lapset tuntevat olevansa samaa joukkoa, bemböleläisiä. Niin mieletonnä yhteisöllisyyttä ei joka päivä näe ja minkä vahvuuden se antaa näille lapsille tulevaisuuteen. Oppilaiden siirtäminen isoihin kouluihin ja näin kyseisten luokkien kasvattaminen ja nykyisten kaverisuhteiden rikkominen ei ole opettajien eikä varsinkaan oppilaiden etu.

Oppilastilanne ja oppilaaksiottoalue

Nämnden svenska rum lautakunnalle kootuissa taustamateriaaleissa kerrotaan, että suuri osa oppilaista tulee Bemböle skolaan koulun oppilaaksiottoalueen ulkopuolelta. Se pitää paikkansa. Se tarkoittaa mielestämme sitä, että on useita perheitä, jotka haluavat lapsensa Bemböleen, vaikka lapsi ei sinne asuinalueen mukaan kuuluisi. Useat meistä valitsivat Bembölen siksi, koska se on pienempi koulu ja sijaitsee lähempänä tai kätevämmän matkan päässä kuin varsinainen lähikoulu. Tämä valinta on tuonut valtavaa helpotusta perheiden arkeen ja perheet ovat todella tyytyväisiä päätökseen. Siitä syystä näemme, että Bembölen oppilaaksiottoaluetta tulisi kasvattaa tai ainakin tarkistaa, jotta kaikki halukkaat pääsisivät Bemböleen. On järjetöntä, että joidenkin oppilaiden tulisi matkustaa bussilla Bembölen ohi ja jatkaa matkaa vielä useita kilometrejä Lagstadiin päästäkseen

lähikouluunsa. Bemböle skolan oppilasmäärää on teennäisesti pienennetty vuosien varrella siirtämällä 5.-6.-luokkalaiset Lagstadiin sekä säätämällä oppilaaksiottoaluetta.

Jos Bemböle skola lakkautettaisiin ja oppilaat siirtyisivät Lagstadiin tai Karamalmeniin pitäisi monien lasten koulumatka useilla kilometreillä. Monet lapsista pääsevät Bemböleen kävellen, pyörällä tai yhdellä linja-autolla, kun jatkossa matkaan tarvittaisiin 2-3 linja-autoa (ja vaihtoa) suuntaansa ja matka-aika myös tuplaantuisi sekä vaaranpaikat kasvaisivat. Kyse on alle 10-vuotiaista pienistä lapsista, joille matka kouluun pitäisi olla helppo ja erityisesti turvallinen. Tällä hetkellä kaikki, jotka tulevat oppilaaksiottoalueen ulkopuolelta, maksavat matkansa itse.

On sanottu, että Bemböle skolan oppilaat mahtuisivat Lagstadin ja Karamalmenin jo olemassa oleville luokille ja, että he saisivat valita kumpaan kouluun haluaisivat siirtyä. Jos lapset jatkaisivat ruotsinkielisessä koulussa on mahdollista, että iso osa tulisi valitsemaan Lagstadin, koska sinne Bembölestä perinteisesti on siirrytty viidennellekin luokalle. Tähän pitäisi ainakin varautua. Lagstadissa on tietomme mukaan ensi vuodelle tulossa noin 24 ekaluokkalaista. Bemböleen taas on ilmoittautunut 8. Jos nämä kaikki menisivät Lagstadiin, jouduttaisiin siis muodostamaan kaksi pientä opetusryhmää. Tämän hetkisiä ekaluokkalaista eli ensi vuoden tokaluokkalaista taas on tietomme mukaan Lagstadissa noin 20 ja Bembölessä 12. Nämäkään eivät siis mahtuisi ensi vuonna yhdelle luokalle. Tokaluokkalaista on Lagstadissa noin 30 ja Bembölessä 7. Nämä voisivat hyvin muodostaa kaksi kohtuullisen pientä ryhmää. Kolmasluokkalaista on Lagstadissa tällä hetkellä 26 eli yhden luokallisen verran. Tietomme mukaan oppilasmäärä on kuitenkin levottomuuden takia jaettu kesken lukukauden kahdeksi pieneksi 13 oppilaan ryhmäksi. Tämä ei ole kustannustehokasta eikä tätä myöskään voi käyttää perusteena sille, että Bemböleläiset mahtuisivat olemassa oleville luokille. Emme toki tiedä tilanteen yksityiskohtia, mutta kustannustehokkaampaa olisi ollut palkata 26 oppilaan ryhmään koulunkäynninohjaaja, jonka kustannus on noin puolet opettajan palkasta tai resurssiopettaja, joka olisi työskennellyt luokan kanssa niillä oppitunneilla missä on eniten tarvetta ja olisi ollut osittain käytettävissä muilla luokilla. Näin toimitaan yleensä ainakin suomenkielisissä kouluissa. Laskelmiemme mukaan vain siis nykyiset tokaluokkalaiset mahtuisivat periaatteessa suoraan olemassa oleville luokille Lagstadiin. Bemböle skolan yhdysluokat ovat toisin sanoen kustannustehokas ja tarpeellinen ratkaisu.

Tärkeää on myös huomioida, että tulevia esikoululaisia Lagstadiin olisi tietomme mukaan menossa noin 24. Bemböleen oli lakkautusuhasta huolimatta ilmoittautunut 4 lasta. Tämän lisäksi vielä 12 lasta oli laittanut Bembölen toiseksi vaihtoehdoksi, mikä kertoo kiinnostuksesta koulua kohtaan. Jos Bemböle saa jatkaa toimintaansa, tulisi haku avata uudestaan ja antaa perheille tilaisuus vaihtaa esikoulua. Joka tapauksessa oppilasmäärä on yhteensä sellainen, että Lagstadin ja Bembölen ensi vuoden esikoululaiset eivät tulevaisuudessa mahtuisi yhdelle luokalle kouluun siirtyessään. Tämän kaiken lisäksi on tärkeää huomioida, että Lagstadin koulun tilat eivät nykyisellään tue luokkakokojen tai esikouluryhmän lapsiluvun kasvattamista. Esimerkiksi esikoulussa ei ole tiloja pienryhmätyöskentelyyn ja jopa Lagstadin oppilaat itse olivat heille tehdyssä kyselyssä sitä mieltä, että kouluun ei mahdu lisää oppilaita.

Toimintaehdotuksia ja vaihtoehtoja

1. Koulun toimintaa voidaan jatkaa entisellään ja oppilaaksiottoalue pidetään samana. Koulu toimii hyvin ja sekä henkilökunta, oppilaat kuin myös huoltajat ovat koulun toimintaan, opetukseen ja tiloihin tyytyväisiä.
2. Jos koulun oppilasmäärää halutaan kasvattaa voidaan esimerkiksi oppilaaksiottoaluetta laajentaa tai palauttaa 5.-6.-luokat takaisin Bemböleen. 5.-6.-luokkalaisille löytyy koulusta tilat tai tarvittaessa tiloja voidaan ottaa käyttöön läheisistä rakennuksista.
3. Jos 5.-6.-luokkalaiset siirtyisivät takaisin Bemböleen vapautuisi Lagstadista tiloja mitä voitaisiin tarjota Practicum ammattikoululle (ruotsinkielinen). Näin kaupunki saisi vuokratuloja. Practicum on ollut tähän asti Mattlidenissa, mutta joutuu sieltä pois tilanpuutteen vuoksi. Lagstadiin on mm. junayhteys ja se on lähellä Omniaa.

4. Säästöä saataisiin aikaiseksi sillä, että palautettaisiin oikeus vuokrata koulua ulkopuolisille tahoille esim. musiikkiopisto, kuvataidekoulu, työväenopisto yms.

Espoo-tarina

Espoon kaupungin verkkosivuilla kerrotaan Espoon strategiasta, Espoo-tarinasta. Siellä sanotaan, että "Espoo on vastuullinen ja inhimillinen edelläkävijäkaupunki, jossa kaikkien on hyvä asua, oppia, tehdä työtä ja yrittää ja jossa espoolainen voi aidosti vaikuttaa." Meidän lastemme on hyvä oppia ja opiskella Bemböle skolassa ja toivomme teidän Kaupunginhallituksena kuulevan meidän huoltajien halun vaikuttaa siihen missä lapsemme käyvät koulua.

Espoo-tarinassa todetaan myös, että arjen sujuminen on Espoossa tärkeää. Meille Bemböle skolan säilyttäminen on tärkeää erityisesti sujuvan arjen vuoksi. Bemböle on se koulu mihin lapsemme pääsevät kulkemaan sujuvasti kävellen, pyörällä tai bussilla kohtuullisen matkan päästä. Lagstadiin tai Karamalmeniin vaihtaminen pidentäisi suurimman osan oppilaista koulumatkoja huomattavasti ja hankaloittaisi perheiden arkea.

Espoo-tarinassa todetaan Espoon olevan edelläkävijä ja uskaltavan kokeilla asioiden tekemistä uudella tavalla. Suuret koulut ovat jo pitkään olleet Suomessa ja Espoossa vallalla oleva suuntaus. Toivomme, että Espoo uskaltaisi olla edelläkävijä siinä, että lasten etu ja pienten koulujen vahvuus esimerkiksi kiusaamisen ehkäisyssä ja lapsen itsetunnon tukemisessa huomioitaisiin. Kun Bemböle skolan tilannetta tarkastelee monipuolisesti voi huomata, että koulun säästäminen on monella tapaa Espoo-tarinan mukaisesti niin taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti kuin myös kulttuurisesti kestävä teko.

Oikeudenmukainen Espoo on Espoo-tarinan yksi arvo. Tavoitteeksi asetetaan toiminnan avoimuus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, inhimillisyys ja suvaitsevaisuus. Bemböle skolan lakkauttamiseen liittyvän prosessin kohdalla me huoltajat emme ole olleet näiden Espoon tavoitteiden toteutumiseen erityisen tyytyväisiä. Lakkauttamisen taustamateriaaleina käytetyt tiedot ovat olleet monilta osin virheellisiä ja puutteellisia. Myös lasten kuuleminen aiheeseen liittyen tapahtui jossain määrin kyseenalaisesti. Huoltajat ovat esittäneet materiaaleihin liittyen lisäselvityspyyntöjä, mutta lisätietoa ei ole saatu eikä virheellisiä tietoja ole korjattu riittävästi.

Kokouksessaan 17.2.2022 Svenska Rum -lautakunta äänesti Bemböle skolan säilyttämisen puolesta äänin 8-5. Esitämme, että te Kaupungin hallituksessa pitäisitte lautakunnan päätöksen voimassa tai vaihtoehtoisesti asia otettaisiin uudelleen käsittelyyn puutteellisesti tehtyjen taustaselvitysten johdosta.

Puutteellinen valmistelu käy ilmi mm. Svenska Rum lautakunnan päätöksestä sekä asian valmistelumateriaalista. Lisäksi kaupungin tavoittelemista 250 000 euron säästöistä on jäänyt vahva epäily valmisteluasiakirjojen perusteella.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot ja selvitykset.

Toivomme, että Bemböle skola saa jatkaa toimintaansa sekä juhlia ensi vuonna 100-vuotisjuhlia!

[REDACTED]